

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap
Institutionen för språk och litteratur

GI1111 Inriktning Svenska för grundskolans senare år och för gymnasieskolan I, 1-30 hp, 30 högskolepoäng

Swedish – directed towards teaching and learning in secondary school I, 1-30 hp, 30 credits

Huvudområde

Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

GIN

Fastställande

Fastställd av Organisationskommittén 2009-06-16

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2010

Förkunskaper

För tillträde till inriktningen krävs att den studerande är antagen till ett lärarutbildningsprogram, inriktning mot svenska.

Förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs skall de studerande:

- ha tillägnat sig kunskaper och färdigheter för att kunna hjälpa och bedöma elever i grund- och gymnasieskolan i deras språk- och läsutveckling med hänsyn till faktorer som ålder, klass, kön och etnicitet,
- självständigt och tillsammans med andra kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla svenskundervisningen i enlighet med aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan,
- ha fördjupade kunskaper om betyg och bedömning i enlighet med aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan,
- ha kännedom om de olika texter (skönlitteratur, sakprosa, film, drama etc.) som barn och ungdomar läser och möter i och utanför skolan,
- ökat sin kännedom om språkliga strukturer och språkliga uttrycksmedel,
- kunna problematisera sambandet mellan språk- och kunskapsutveckling,
- utvecklat ett helhetsperspektiv på svenskämnet genom integration av ämnets litteraturvetenskapliga och språkvetenskapliga delar,
- kunna tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling av svenskundervisningen,
- kunna använda IKT i undervisningen,

– utvecklat sin egen läs- och skrivförmåga genom att aktivt arbeta med olika slags texter samt delta i ett processororienterat skrivande.

Didaktisk teori som behandlas under inriktningen kopplas ihop med skolans verksamhet genom VFU. På mot-svarande sätt illustrerar problemställningar uppkomna genom VFU centrala moment i den didaktiska teori som behandlas. De studerande ges tillfälle att omsätta sina kunskaper i praktiken. De får även dokumentera och utvärdera undervisningssituationer, ta del av lokala styrdokument och utifrån sina iakttagelser problematisera det pedagogiska arbetet.

Innehåll

Delkurs 1. Texter i elevens vardag (15 hp)

Delkursens syfte är att de studerande ska tillägna sig sådana insikter och färdigheter att de kan arbeta med olika slag av texter, även samtalstexter, i sin kommande undervisning, framför allt sådana som skolelever möter i och utanför skolan. De studerande ska förvärva grundläggande kunskaper om skönlitterära texters, sakprosatexters och moderna medietexters uppbyggnad.

I kursen behandlas ett antal olika texttyper som elever förväntas möta i olika sammanhang i och utanför skolan. I samband med behandlingen av texterna introduceras litteraturvetenskapliga, medievetenskapliga och språkvetenskapliga begrepp och analysverktyg som är nödvändiga för förståelsen av de behandlade texternas uppbyggnad. Vid arbetet betonas de funktionella aspekterna. Kursen ger en introduktion till det moderna mediasamhällets texttyper: skönlitteratur som ungdomsböcker, kategoriböcker och vuxenlitteratur, sakprosatexter som tidningstexter, facktidningar, läromedel samt texter från andra medier som internetkommunikation, tv-serier, musikvideor och radioprogram.

Kompositionsprinciper och berättartekniska grundfrågor fokuseras särskilt. För sakprosatexterna betonas särskilt deras funktion och mottagaranpassning. För samtalstexterna introduceras metoder för analys av ungdomars samtalsspråk, klassrumssamtal och samtal som förs i medierna. Dessutom behandlas lärobokstexters innehåll och begriplighet. Den nysvenska grammatiken studeras med avseende på ordklasser, ordböjning, ordbildning och syntax.

I delkursen ingår tre moment: språkvetenskap 6 poäng, skönlitteratur 6 poäng och 3 poäng verksamhetsförlagd utbildning.

Under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen kartlägger de studerande den textvärld som omger eleverna både i och utanför skolan samt undersöker varför och hur de tillägnar sig olika texter. I samband därmed uppmärksammas hur elevernas textkompetens förhåller sig till skolans allmänna mål för språkutveckling samt hur den kan tas som utgångspunkt för skolans arbete med att utveckla läsförmågan.

Delkurs 2. Barns och ungdomars språk- och läsutveckling (15 hp)

Delkursens syfte är att de studerande ska tillägna sig modeller och metoder för en språkutvecklande undervisning, där hänsyn tas till elevers olika utvecklingsnivåer vad gäller språk och läsning. Kursen syftar också till att uppmärksamma de studerande på det omgivande språksamhällets normer och krav och de situationer som kan uppstå när olika språkkulturer möts i och utanför klassrummet.

Kursen utgår från moderna teorier om barns och ungdomars litteraturläsning samt om deras språkutveckling i tal och skrift. Skillnader mellan första- och andraspråksinläring behandlas liksom även teorier om hur kulturella skillnader i samhället påverkar barns språkutveckling och vad mångkulturalitet i vid bemärkelse betyder för den enskildes språkliga och kulturella tillhörighet. Sambandet mellan språk- och kunskapsutveckling uppmärksammas, och de studerande ges tillfälle att utforska skönlitteraturens möjligheter i ett kunskapssökande sammanhang.

I delkursen ingår fyra moment: språkutveckling 3,8 hp, läsutveckling 3,7 hp, svenska som andraspråk, 3 hp, och verksamhetsförlagd utbildning, 4,5 hp.

I den verksamhetsförlagda delen av kursen får de studerande själva undersöka elevers tal-, läs- och skrivförmåga och kartlägga möjligheter och svårigheter för individens språkutveckling. De studerande ska därvid tränas i att tillämpa analysfärdigheter och föreslå lämpliga undervisningsåtgärder.

Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, gruppdiskussioner samt obligatoriska seminarieövningar. När kursen ges som distanskurs används särskilda för distributionsformen lämpliga undervisningsformer.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Vid betygsättning av den verksamhetsförlagda utbildningen används betygen Underkänd eller Godkänd.

Kursen examineras genom muntliga och/eller skriftliga prov och redovisningar av obligatoriska uppgifter. Förmågan att omsätta kunskaper i adekvat handling i förhållande till elever och skolans uppdrag prövas.

Lärarstudentens professionella förhållningssätt examineras efter samråd med lärarutbildare i verksamheten. Den verksamhetsförlagda utbildningen är utlagd i tid om två större block, men examineras i fyra moment.

Antalet tentamenstillfällen är begränsat till fem gånger.

Student vid Linnéuniversitetet har rätt att få sitt betyg för kurs översatt till den sjugradiga ECTS-skalan. För att få sitt betyg översatt ska studenten lämna en begäran om detta till läraren vid kursstart.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1. Texter i elevens vardag (15 hp)

Ask, Sofia. 2005. *Tillgång till framgång. Lärare och studenter om studieövergången till högre utbildning*. Växjö universitet. 142 s. (urval).

Ask, Sofia. 2006. *Hållbara texter. Att skriva för studier och arbetsliv*. Liber. 78 s. (urval).

Andersson, Lars Gustaf & Hedling, Erik. 2000. *Filmanalys – en introduktion*. Studentlitteratur. 114 s.

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög. 2006. *Vägar till grammatik*. Studentlitteratur. 213 s.

Hellspång, Lennart & Ledin, Per. 1997. *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Studentlitteratur. 150 s. (urval).

Josefsson, Gunlög. 2001. *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. Studentlitteratur. 195 s.

Josephson, Olle. 1991. ”Varför en lätt text kan vara svår att förstå”, I: Elsie Wijk-Andersson (red.), *Kultur – text – språk. Det finns mer i en text än ord*. Hallgren & Fallgren, s. 27–38. 12 s.

Korschunow, Irina. 2000. *Han hette Jan*, utgåvan i Svenskläraryserien. Natur och Kultur. 173 s.

Kurs i elementär svensk grammatik.
<http://www.vxu.se/hum/utb/amnen/svenska/gram/index.htm>

Melin, Lars. 2009. *Nyfiken på texten: textteori för textpraktiker*. Stockholm: Liber. 160 s

Nettervik, Ingrid. 1997. *Om myter, motiv och mordgåtor*. Gleerups. 218 s.

Nettervik, Ingrid. 2002. *I barnbokens värld*. Gleerups. 280 s.

Nordström, Monica. 1999. "Hollywoodfilm och såpoperor i litteraturundervisningen", I: Nettervik, Ingrid (red.) *Litteraturmöten - om litteraturen som vägen till språket*. Svenskläraryseriens årskrift 1998 (1999). 12 s.

Palm, Anders. 1998. "Att tolka texten", I: Staffan Bergsten (red.), *Litteraturvetenskap – en inledning*. Studentlitteratur, s. 155–170. 16 s.

Persson, Magnus (red.). 2000. *Populärkulturen och skolan*. Studentlitteratur. 225 s.

Reichenberg, Monica. 2001. "Rösten i läroboken". I: *Språkvård* 3/2001, s. 23–29. 6 s.

Sandquist, Carin & Teleman, Ulf (red.). 1989. *Språkutveckling under skoltiden*. Studentlitteratur. Ca 50 s. (urval).

Strömquist, Siv (red.). 1992. *Tal och samtal*. Studentlitteratur. 200 s.

Analystexter och skönlitteratur i överenskommelse med undervisande lärare.

Delkurs 2. Barns och ungdomars språk- och läsutveckling (15 hp)
Att undervisa elever med Svenska som andraspråk – ett referensmaterial. Skolverket 1999. 103 s.

Chambers, Aidan. 1994. *Böcker inom oss – om boksamtal*. Norstedts. 171 s.

Dysthe, Olga. 1996. *Det flerstämmiga klassrummet*. Studentlitteratur. 249 s.

Josephson, Olle, Melin, Lars & Oliv, Tomas. 1990. *Elevtext. Analyser av skoluppsatser från åk 1 till åk 9*. Studentlitteratur. 185 s.

Hultinger, Eva-Stina & Wallentin, Christer (red.). 1996. *Den mångkulturella skolan*. Studentlitteratur. 306 s.

Landgren, Bengt. 1998. "Vad är en litterär text?", I: Staffan Bergsten (red.), *Litteraturvetenskap – en inledning*. Studentlitteratur, s. 19–32. 13 s.

Lundqvist, Ulla. 1995. *Läsa, tolka, förstå – litteraturpedagogiska modeller*. A&W. 160 s.

Molloy, Gunilla. 1996. *Reflekterande läsning och skrivning*. Studentlitteratur. 293 s.

Nordenstam, Kerstin & Wallin, Ingrid. 2002. *Osynliga flickor – synliga pojkar: Om ungdomar med svenska som andraspråk*. Studentlitteratur. 222 s.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2005. *Bedömning av elevtext: en modell*

för analys. Natur och kultur. 188 s.

Sandquist, Carin & Teleman, Ulf (red.). 1989. *Språkutveckling under skoltiden*. Studentlitteratur. Ca 100 s. (urval).

Wengelin, Åsa. 2001. ”Skrivstrategier hos vuxna med läs- och skrivsvårigheter”, I: *ASLA-information 27:2*. Uppsala. 6 s.

Stencilmaterial. Ca 100 s.

Analystexter och skönlitteratur i överenskommelse med undervisande lärare.